

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Patricie Adamičkové a soudců Mgr. Martina Řezníčka a Mgr. Pavly Polednové v právní věci

žalobkyně: **PRO-LOGOS s.r.o.**, IČO 65414772
sídlem Prvního pluku 169/10, 186 00 Praha 9
zastoupená advokátem Mgr. Ondřejem Ripelem
sídlem Na Příkopě 857/18, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Pražské vodovody a kanalizace, a.s.**, IČO 25656635
sídlem Ke Kablu 971/1, 102 00 Praha 10
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Zdeňkem Strnadem
sídlem Mánesova 881/27, 120 00 Praha 2

o zaplacení 14 430 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16.1.2018, č. j. 21 C 143/2011 – 354

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku I. o věci samé, pokud jím bylo rozhodnuto o zamítnutí žaloby v rozsahu dílčího nároku žalobkyně na náhradu škody ve výši 13 170 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 13.4.2011 do zaplacení, **mění** tak, že žaloba je co do základu takového nároku po právu. O výši nároku bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí ve věci samé.

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

II. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku I. o věci samé, pokud jím bylo rozhodnuto o zamítnutí žaloby v rozsahu dílčích nároků žalobkyně na náhradu ušlého zisku v celkové výši 1 260 000 Kč, jakož i ve výrocích II. a III. o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky navzájem a náhradě nákladů řízení státu, **zrušuje** a v tomto rozsahu **se** věc **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí soud I. stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 14 430 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 13.4.2011 do zaplacení (výrok I.) a současně žalobkyni zavázal zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 299 535,50 Kč (výrok II.) a státu částku 59 048 Kč (výrok III.).
2. Takto soud rozhodl o žalobě (ve znění jejích dodatečných upřesnění), jíž se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení celkové částky 14 430 000 Kč s příslušenstvím, a to z titulu náhrady škody vzniklé v důsledku opakovaného vyplavení domu žalobkyně na adrese xxx, xxx (dále jen „předmětný dům“), ze spadu dešťových srážek odpadní vodou (fekáliemi) z kanalizačního řádu ve správě žalované s tím, že ke škodě došlo (ve smyslu písemného podání žalobkyně ze dne 29.7.2016) „nejméně ode dne 22.5.2009 nejpozději však dne 26.6.2009“. Žalobou uplatněná celková částka jistiny 14 430 000 Kč má přitom podle žalobkyně sestávat jednak ze skutečné škody ve výši 13 170 000 Kč, kterou žalobkyně určila jako rozdíl mezi tržní cenou předmětného domu před jeho poškozením ve výši 21 970 000 Kč a jeho tržní hodnotou po poškození ve výši 8 800 000 Kč, a dále z ušlého zisku v celkové výši 1 260 000 Kč, zahrnujícího pravidelné nájemné, které by žalobkyni z pronájmu předmětného domu plynulo, pokud by dům a jeho vnitřní zařízení nebylo poškozeno škodní událostí. Požadavek na celkově nárokováný ušlý zisk přitom žalobkyně odůvodnila tak, že jej „vyčísluje za dobu od 1.6.2009 do doby 31.12.2010, tj. za dobu 17 měsíců ve výši 60.000 Kč za měsíc – 1,020.000 Kč a za dobu od 01.01.2011 do 30.4.2011 do měsíce předcházejícího dni podání žaloby ve výši dle znaleckého posudku tj. v částce 240.000 Kč, celkem tedy ve výši 1,260.000 Kč.“
3. Soud I. stupně, a to po vymezení žalobních tvrzení a obrany žalované, podrobně specifikoval, jaká dílčí skutková zjištění učinil na podkladě jednotlivých provedených důkazů, objasnil, z jakého důvodu nepřistoupil k realizaci dalších (blíže konkretizovaných) důkazů, které v průběhu řízení účastníci navrhli, a poté učinil (mimo jiné) následující závěry o skutkovém stavu.
4. Do předmětu podnikání žalované náleží provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu na území Prahy 6. Žalobkyně je od roku 1998 vlastníkem předmětného domu. Ve dnech 22.5.2009 a 26.6.2009 došlo k vyplavení předmětného domu vnitřními zařízeními, která byla napojena na kanalizaci. Při události ze dne 22.5.2009, jíž byli bezprostředně přítomni svědci Marcela M. a Jiří M., přšelo a na podlahu předmětného domu vyvěrala z umyvadel, vany, WC a bidetu voda se splašky a výkaly. Při události ze dne 26.6.2009, jíž byl bezprostředně přítomen svědek Jiří M., se situace opakovala s tím rozdílem, že voda neodtékala, a proto se obrátil na Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy. Dne 11.11.2015 bylo provedeno místní šetření Ing. Petrem Hluštíkem, Ph.D., zodpovědným zpracovatelem znaleckého posudku znaleckého ústavu, a to se závěrem, že příčinou opakovaného vyplavování předmětného domu z kanalizace je výskyt většího množství vod ve splaškové stokové síti při extrémních srážkách, jakož i s doporučením pro žalobkyni, aby osadila zpětnou klapku na kanalizační přípojku předmětného domu.
5. Pokud se jedná o právní stránku věci, soud I. stupně úvodem příslušné části odůvodnění svého rozsudku obecně poznamenal, že v daném případě vycházel z ust. § 415 a § 420a zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění platném a účinném do 31.12.2013 (dále jen „obč. zák.“), uvedená

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

zákonná ustanovení citoval, vymezil předpoklady odpovědnosti škůdce za škodu způsobenou provozní činností podle ust. § 420a obč. zák., konstatoval, že důkazní břemeno ohledně takových předpokladů tíží poškozeného, přičemž současně citoval závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2008, sp. zn. 25 Cdo 529/2006, které se vztahují k pojmu neodvratitelné události ve smyslu ust. § 420a odst. 3 obč. zák. Na podkladě právě řečeného soud I. stupně uzavřel, že požadavku na náhradu škody nelze vyhovět, a to předně z důvodu toho, že žalobkyně nedostála své prevenční povinnosti ve smyslu ust. § 415 obč. zák., když předmětný dům, který vlastní již od roku 1998, nezabezpečila osazením zpětné klapky na kanalizační přípojku, tedy zařízením sloužícím k ochraně před zpětným vzduťím odpadní vody z kanalizace a minimalizujícím riziko vyplavení, jak bylo prokázáno znaleckým posudkem znaleckého ústavu; osazení zpětné klapky přitom tento znalecký posudek žalobkyni výslovně doporučil, jakož i naznačil možný způsob zabudování (provedení otevřeným příkopem) a samotný postup prací (obnažení a vybourání části staré přípojky, osazení šachty se zpětnou kapkou a přepojení přípojky s garancí vodotěsnosti). Soud I. stupně současně dospěl k závěru, že je namístě aplikovat rovněž liberační důvod podle ust. § 420a odst. 3 obč. zák. s tím, že škoda, která vznikla v důsledku vyplavení předmětného domu, byla primárně způsobena zásahem „zvenčí“ (vyšší mocí), a nikoli okolností mající původ ve vlastním provozu žalované, tedy v provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. K právě řečenému soud I. stupně poznamenal, že k vyplavení předmětného domu, jak bylo prokázáno znaleckým posudkem znaleckého ústavu, dochází při extrémních srážkách, kdy se ve splaškové stokové síti vyskytne větší množství vod s tím, že skutečnost, že k zaplavování předmětného domu dochází při větších deštích, potvrdila i sama žalobkyně; ochranou je pak (jak bylo vyloženo shora) osazení zpětné klapky na kanalizační přípojku žalobkyní.

6. Ze všech shora uvedených důvodů soud I. stupně žalobu zamítl (výrok I.), přičemž rozhodnutí o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky navzájem (výrok II.) a státu (výrok III.) v základu odůvodnil s odkazem na ust. § 142 odst. 1 a § 148 odst. 1 o. s. ř. úspěchem žalované (respektive neúspěchem žalobkyně) ve sporu s tím, že jednotlivé složky těchto nákladů následně podrobně specifikoval (do důvodu i výše).
7. Rozsudek soudu I. stupně, a to v celém jeho rozsahu, napadla včasným odvoláním žalobkyně. Namítla, že znalecký ústav shledal stav odpadní kanalizace v předmětné oblasti za havarijní a nevyhovující s tím, že k opakovanému zatopení předmětného domu dochází jak z důvodu většího množství balastních vod vyskytujících se v odpadní kanalizační síti, tak (a to zejména) z důvodu množství dešťových vod, které se vyskytují v této síti díky nezákonným napojením dešťových kanalizačních přípojek ve spádové oblasti nad nemovitostí žalobce, na což není síť kapacitně uzpůsobena, a dochází tak opakovaně k jejímu zahlcení. Přestože podle názoru soudu I. stupně měla žalobkyně zabezpečit předmětný dům osazením zpětné klapky na kanalizační přípojku, a tím splnit svou prevenční povinnost, aby opakovanému zatopení domu zabránila, soudem ustanovený znalecký ústav se otázkou zpětné klapky podrobně zabíral, přičemž podle žalobkyně dospěl k opačnému závěru, totiž že zpětná klapka by v daném případě na kanalizační přípojce u předmětné nemovitosti za natlakování odpadní stoky nefungovala, jelikož zpětné klapky nejsou určeny pro vodní rázy a tlaky, ke kterým v příslušném odpadním potrubí dochází; je sice pravdou, že znalecký ústav doporučil žalobkyni osazení předmětného domu zpětnou klapkou na kanalizační přípojku, ale až po plánované rekonstrukci kanalizace, když za současného stavu by přetlak, který v odpadní kanalizaci při zahlcení vzniká, jakoukoli zpětnou klapku zcela zničil. Podle žalobkyně pak nebyl dán ani liberační důvod podle ust. § 420a odst. 3 obč. zák., když v daném případě mohlo být veškerým škodám ze strany žalované zabráněno, pokud by neprovozovala kanalizační síť nezákonně a odstranila by veškerá připojení dešťových přípojek napojených na odpadní kanalizaci nad předmětným domem; v takovém případě by byla škodní událost představující nadlimitní množství dešťové vody v odpadní kanalizaci odvrácena. Silnější deště nejsou podle žalobkyně v daném případě neodvratitelnou událostí ve smyslu ust. § 420a odst. 3 obč. zák., jako není neodvratitelnou škodní událost - například požár z blesku, kterému by

zabránil řádně instalovaný hromosvod. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil podle jejího návrhu, eventuálně tento rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

8. Žalovaná ve svém písemném vyjádření k odvolání žalobkyně navrhla odvolání zamítnout, napadený rozsudek jako věcně správný potvrdit a uložit žalobkyni nahradit žalované náklady odvolacího řízení. Žalovaná předně konstatovala, že znalecký ústav ve svém posudku uvedl, že: „i po plánované rekonstrukci kanalizace doporučuji majiteli nemovitosti osazení zpětné klapky na přípojku“. Na podkladě právě řečeného žalovaná dílčím způsobem uzavřela, že tvrzení žalobkyně, že by instalace zpětné klapky nezabránila škodní události, případně nezmírnila její následky, je pouhou spekulací, když je nutné se ptát, proč by instalaci takové klapky „i po plánované rekonstrukci“ znalec vůbec doporučoval. Žalovaná konstatovala, že pokud znalecký ústav uvedl, že technický stav kanalizace je nevyhovující zejména díky množství dešťových vod vyskytujících se v odpadní kanalizační síti díky nezákonným napojením dešťových kanalizačních přípojek ve spádové oblasti nad nemovitostí žalobce do odpadní kanalizační sítě, pak takový závěr ústavu je pouhou spekulací, která se neopírá o žádná skutková zjištění; i pokud by tomu tak bylo, nejde o prokázanou příčinu škodní události, a nejde ani o skutečnosti, které by byly žalované přičitatelné, přičemž žalovaná nemá ani žádné právní prostředky, kterými by mohla zjistit, zda tomu tak skutečně je. Podle žalované je skutečností, že v roce 2009 došlo ke škodní události na majetku žalobkyně, tato událost byla zdokumentována a likvidována pojišťovnou žalované a žalobkyni byla uhrazena vzniklá škoda; žalobkyně měla možnost uvést svůj majetek do původního stavu, a pokud by došlo k jakékoliv další škodní události, musely by obě strany postupovat stejným způsobem. Žalovaná dále konstatovala, že v řízení před soudem I. stupně upozorňovala (a prokazovala), že není vlastníkem předmětné kanalizace, přičemž oprava tohoto majetku je v působnosti vlastníka, kterým je Hlavní město Praha zastoupené Pražskou vodohospodářskou společností a.s., od níž si žalovaná kanalizaci podnámá; stejně tak žalovaná není vlastníkem kanalizačních přípojek jednotlivých vlastníků nemovitostí, a nemá proto žádné právní prostředky, jak zjistit jejich stav, a ani za tento stav neodpovídá. Žalovaná dále poznamenala, že je naopak skutečností, že v řízení před soudem I. stupně bylo prokázáno, že je to žalobkyně, kdo svádí dešťové vody do odpadní kanalizace. Pokud jde o vlastní příčinu škodní události, žalovaná se zcela ztotožnila se závěrem soudu I. stupně, že přívalový déšť je událostí vyšší moci, tedy událostí, která nemá původ uvnitř provozu žalované. Žalobkyně podle žalované zapomíná, že dešťová voda se může dostat do odpadní kanalizace nejen z údajných nezákonných přípojek vlastníků jiných nemovitostí, ale také z veřejných ploch; záleží jen na objemu srážek, přičemž tento faktor je zcela mimo možnost ovlivnění žalovanou. Žalovaná odmítla, že by předmětnou kanalizaci provozovala v rozporu s právními předpisy, dále konstatovala, že vlastníka pravidelně upozorňuje na stav kanalizace, jakož i to, že je to stavební úřad, kdo povoluje napojení nové výstavby na kanalizaci s tím, že žalovaná pouze podává (v zastoupení správce, respektive vlastníka) příslušná stanoviska. Závěrem svého vyjádření žalovaná argumentovala ve prospěch závěru, že neporušuje povinnosti podle ust. § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích, přičemž se vyjádřila i k interpretaci ust. § 9 odst. 6 písm. d) téhož zákona.
9. V průběhu odvolacího řízení dále žalobkyně podala návrh na osvobození od soudních poplatků, který následně (písemným podáním ze dne 26.7.2018) vzala zpět. Z těchto důvodů odvolací soud při jednání dne 26.9.2018 svým usnesením řízení o takovém návrhu žalobkyně zastavil (§ 96 odst. 1, odst. 2 věta první o. s. ř., s přihlédnutím k ust. § 211 o. s. ř.). Žalobkyně dále k dotazu odvolacího soudu (který směřoval k objasnění nejednoznačností /viz odůvodnění níže/ ve vymezení údajů, na jejichž podkladě žalobkyně formulovala svůj požadavek na úhradu ušlého zisku právě ve výši 1 260 000 Kč, a to včetně nárokovaného příslušenství) konstatovala, že ušlý zisk požaduje za dobu „od 1.6.2009 do 30.4.2011, tj. za 23 měsíců vždy po 60 000 Kč za měsíc“, „celkem tedy částku 1.380.000,- Kč“, ovšem (v návaznosti na dodatečné vyjádření žalované ze dne 9.7.2018, která v takovém úkonu žalobkyně shledala změnu /rozšíření/ žaloby) s tím, že pokud „by dle

názoru odvolacího soudu měla oprava chyby v tomto výpočtu představovat změnu žaloby“, pak „na rozdíl ve výši 120.000,- Kč netrvá“. Žalovaná potom při jednání odvolacího soudu dne 13.6.2018 upřesnila, že pokud v odvolání uvedla, že pojistné plnění bylo vyplaceno žalobkyni, jednalo se o omyl, když toto plnění bylo vyplaceno bratrovi jednatele žalobkyně (svědkovi Jiřímu M.) za mobiliář. Žalovaná dále ve svém dodatečném písemném vyjádření ze dne 9.7.2018 poznamenala, že žalobkyně podmiňuje rekonstrukci předmětného domu rekonstrukcí odpadní kanalizace v dané oblasti s tím, že žalovaná je pouze provozovatelem a podnájemcem takové kanalizace a nemá žádné právní nástroje k tomu, aby donutila vlastníka (Hlavní město Prahu) nebo nájemce (Pražskou vodohospodářskou společnost a.s.) k takové rekonstrukci.

10. Odvolací soud přezkoumal z podnětu včasného a přípustného odvolání žalobkyně rozsudek soudu I. stupně v celém jeho rozsahu, a to i z důvodů, které nebyly v odvolání výslovně uplatněny (§ 205 a § 212a o. s. ř.) přičemž, a to po zopakování (§ 213 odst. 2 a 3 o. s. ř.) dokazování: dodatkem č. 14 ke smlouvě o nájmu a správě věcí ve vlastnictví hlavního města Prahy v souvislosti s poskytováním vodárenských služeb a služeb odvádění a čištění odpadních vod a souvisejících služeb ze dne 18.1.2006 (dále jen „dodatek č. 14“), smlouvou o podnájmu a podmínkách provozování vodovodů a kanalizací ve vlastnictví hlavního města Prahy ze dne 31.1.2006 (dále jen „podnájemní smlouva“), dopisem žalované ze dne 4.8.2009 a znaleckým posudkem znaleckého ústavu – Vysokého učení technického v Brně ze dne 17.11.2015, č. 29/2015 (včetně jeho dvou dodatků), dospěl k závěru, že odvolání je částečně opodstatněné.
11. Odvolací soud předesílá, že soud I. stupně učinil na podkladě dokazování provedeného při svých jednáních správná dílčí skutková zjištění, a to pokud se jedná o zjištění učiněná na podkladě výpisů z obchodního rejstříku účastníků, výpisu z katastru nemovitostí vztahujícího se k předmětnému domu, potvrzení Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy ze dne 16.10.2012, prohlášení občanů ze dne 10.9.2012, jakož i na podkladě výpovědí svědků Marcely M., Jiřího M., Jiřího L., Hany D., Michala K. a Ing. Jiřího P.; proto odvolací soud na tomto místě (v zájmu stručnosti) odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu I. stupně v daném ohledu. Soudu I. stupně lze dále přisvědčit v jeho argumentaci (viz odstavec 20. odůvodnění), o níž opřel své rozhodnutí (při jednání dne 16.1.2018) o zamítnutí návrhu žalované na provedení dokazování výsledkem Ing. Petra Hluštíka, Ph.D., jakož i revizním znaleckým posudkem.
12. Jak přitom odvolací soud zjistil na podkladě zopakování důkazu dodatkem č. 14, Hlavní město Praha, a to jako vlastník vodovodů a kanalizací (podle příslušné smlouvy o nájmu), pověřilo Pražskou vodohospodářskou společnost a.s. plněním cílů veřejného zájmu v oblasti správy a rozvoje vodovodů a kanalizací na území hlavního města Prahy. Z uvedeného dokumentu se rovněž podává, že dne 29.4.2004 Hlavní město Praha uzavřelo se žalovanou rámcovou smlouvu o provozování vodovodů a kanalizací ve vlastnictví Hlavního města Prahy, jejímž předmětem je úprava práv a povinností obou dotčených subjektů, která souvisí s provozováním vodovodů a kanalizací ve vlastnictví Hlavního města Prahy s tím, že taková rámcová smlouva byla též právním titulem, na jehož základě získala žalovaná příslušné povolení k provozování vodovodů a kanalizací ve vlastnictví Hlavního města Prahy. Ze smlouvy o podnájmu pak odvolací soud dále zjistil, že touto smlouvou Pražská vodohospodářská společnost a.s. (jako správce) a žalovaná (jako provozovatel) konkretizovaly podmínky provozování vodovodů a kanalizací žalovanou ve smyslu shora uvedené rámcové smlouvy ze dne 29.4.2004. Právě konstatované skutečnosti, totiž že vlastníkem příslušné splaškové kanalizace (nacházející se v ulici xxx, xxx, jako předmětný dům) je Hlavní město Praha, jejím správcem Pražská vodohospodářská společnost a provozovatelem (§ 2 odst. 4 zák. č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění účinném k termínům 22.5. a 26.6.2009 /dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“/) žalovaná, pak vyplývají rovněž z vlastních tvrzení žalované, která byla učiněna opakovaně v průběhu řízení před soudem I. stupně (viz například protokol o jednání ze dne 7.5.2014 na č.l. 64 a násl. spisu, případně písemné vyjádření žalované ze dne 23.8.2017 na č.l. 311 a násl. spisu).

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

13. S ohledem na právě popsaný právní vztah žalované k příslušné splaškové stokové síti (jako provozovatele), jakož i skutečnosti, že žalobkyně vznik škody v důsledku vyplavení předmětného domu ze spadu dešťových srážek odpadní vodou z předmětné kanalizace váže k termínům 22.5 a 26.6.2009, lze soudu I. stupně přisvědčit v tom, pokud za základ svých následných právních úvah vzal ust. § 420a obč. zák. (s přihlédnutím k ust. § 3028 odst. 3 věta první zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).
14. Podle ust. § 420a odst. 1 obč. zák., každý odpovídá za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností.
15. Podle ust. § 420a odst. 2 obč. zák., škoda je způsobena provozní činností, je-li způsobena a) činností, která má provozní povahu, nebo věcí použitou při činnosti, b) fyzikálními, chemickými, případně biologickými vlivy provozu na okolí, c) oprávněným prováděním nebo zjištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti.
16. Podle ust. § 420a odst. 3 obč. zák., odpovědnosti za škodu se ten, kdo ji způsobil, zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného.
17. Jak případně konstatoval soud I. stupně, předpokladem vzniku odpovědnosti škůdce za škodu podle ust. § 420a obč. zák. je existence provozní činnosti jako původce škody, vlastní vznik škody a vztah příčinné souvislosti mezi provozní činností a vzniklou škodou.
18. Zaplavení předmětného domu k (oběma) rozhodným termínům 22.5.2009 a 26.6.2009 potvrdil svědek Jiří M. Svědkyně Marcela M. potvrdila zaplavení domu dne 22.5.2009. Svědek Michal K., jakož i samotná žalovaná (například při jednání soudu I. stupně dne 7.5.2014), potvrdili zaplavení ke dni 26.6.2009. Opakované zaplavení předmětného domu se pak podává i z výpovědi svědka Jiřího L.
19. To, že při opakovaném zaplavení domu ze splaškové stokové sítě (ve dnech 22.5. a 26.6.2009) došlo obecně k jeho poškození (ve smyslu snížení jeho hodnoty) vyplývá nejen z povahy věci, ale rovněž z obsahu výpovědi svědků Jiřího L., Marcely M., Jiřího M., Ing. Jiřího P., jakož i Michala K.
20. Jak odvolací soud zjistil na podkladě zopakování důkazu znaleckým posudkem znaleckého ústavu – Vysokého učení technického v Brně ze dne 17.11.2015, č. 29/2015 (dále jen „znalecký posudek“), a to včetně jeho dvou dodatků ze dne 13.2.2017 a 8.6.2017, příčinou opakovaného zaplavování předmětného domu je skutečnost, že v rozporu s příslušným kanalizačním řádem (§ 9 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích) jsou do příslušné splaškové stokové sítě napojeny dešťové svody ve spádové oblasti nad předmětným domem, a dále havarijní technický stav této sítě, který způsobuje při dešťových událostech nátok většího množství balastních vod (kanalizace není provozována jako vodotěsná). K zaplavování předmětného domu přitom došlo v době extrémních srážek, kdy došlo k natlakování příslušné splaškové stokové sítě, která je provozována v gravitačním režimu a je jinak za bezdeštného stavu kapacitně vyhovující. Namítá-li přitom žalovaná v dané souvislosti, že závěr znaleckého ústavu o existenci nezákonných dešťových kanalizačních přípojek ve spádové oblasti nad předmětným domem do odpadní kanalizační sítě, je pouhou spekulací s tím, že není jasné, jak k takovému závěru znalecký ústav dospěl, je třeba konstatovat, že znalecký ústav již v základním znaleckém posudku (ze dne 17.11.2015, a to na jeho straně 30) podal logické vysvětlení v daném ohledu, totiž že „provedeným výpočtem je prokazatelné, že za bezdeštného stavu je ve splaškovém potrubí rezerva, která je dána dvojnásobkem maximálního hodinového průtoku a nedochází k natlakování kanalizace“ s tím, že „při dešťových událostech je svědeckými výpověďmi prokázáno, že dochází k nadkapacitnímu plnění splaškové stoky, jejímu natlakování a přetečení“, a proto „do splaškové

stokové sítě musí být napojeny jiné než splaškové vody, tzn. dešťové svody ze staré zástavby nad předmětnou nemovitostí“. Je přitom skutečností, že z výpovědi svědků Jiřího L. a Hany D. vyplývá, že vlivem silných dešťů bylo pozorováno „vylétnutí“ kanalizačního poklopu v ulici xxx s tím, že uvedená skutečnost, jakož i vlastní přetékání a dokonce i vystřikování příslušné splaškové stokové sítě, vyplývá i z prohlášení sepsaného dne 10.9.2012 řadou občanů bydlících v ulici xxx. Konečně sama žalovaná (jak odvolací soud zjistil zopakováním takového důkazu) ve svém odpovědním dopisu žalobkyni ze dne 4.8.2009 (kterým reagovala na výzvu žalobkyně ze dne 2.7.2009 k odstranění havarijního stavu příslušného kanalizačního řadu, jenž byla sepsána v souvislosti s opakovaným zaplavením předmětného domu v květnu a červnu 2009) konstatovala, že příslušná „splašková kanalizace je určena pouze pro odvádění splaškové vody a ne k odvádění dešťových (srážkových) vod“ s tím, že „tento případ zaplavováním nemovitosti odpadními vodami evidentně souvisí s tím, že do vybudované splaškové kanalizace je z některých nemovitostí neoprávněně odváděna i srážková voda, která přispěje (zejména při přívalových deštích) k přeplnění odváděcí kapacity splaškového potrubí a výsledkem tohoto stavu je pak následně zaplavení nemovitosti odpadními vodami“. Žalovaná závěrem uvedeného dopisu konstatovala, že vyšetření skutečného stavu napojení nemovitostí v této lokalitě na veřejnou kanalizaci je v kompetenci příslušného odboru Úřadu městské části Praha 6, kterému v kopii posílá tento dopis na vědomí. Stran hodnocení shora uvedených závěrů znaleckého posudku lze shodně se soudem I. stupně uzavřít, že se znalecký ústav se zadaným znaleckým úkolem vypořádal. Soudu I. stupně lze dále přisvědčit v tom, že námitky, které vůči znaleckému posudku uplatnila žalovaná, byly vyčerpány v dodatcích posudku, přičemž námitka podjatosti vznesená žalovanou proti znaleckému ústavu byla usnesením soudu I. stupně ze dne 30.6.2016, sp. zn. 21 C 143/2011-220, zamítnuta. Vzhledem ke všemu právě řečenému by proto bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení přistoupit k provedení výslechu zodpovědného zpracovatele posudku - Ing. Petra Hluštíka, Ph.D., případně přistoupit ke zpracování revizního znaleckého posudku, jak v průběhu řízení před soudem I. stupně navrhovala žalovaná. Zpochybňovala-li přitom žalovaná (v rámci svého písemného vyjádření ze dne 15.3.2016) závěry znaleckého posudku stran příčin zaplavení předmětného domu, a to s poukazem na zpracovanou analýzu významných srážkových událostí v letech 2009 – 2015, jedná se o argumentaci nepřipadnou, když předně uvedená analýza vychází z údajů, které se nevztahují přímo ke katastrálnímu území xxx (kde se nachází předmětný dům a příslušná splašková stoková síť); nadto samotná „velikost“ srážek je (ve smyslu logického konstatování v dodatku znaleckého posudku ze dne 13.2.2017) pouze jedním z parametrů významných v daném ohledu, když dalším parametrem „je odvodňovaná plocha povodí a počet připojených nemovitostí na kanalizaci“ s tím, že „řešení srážkoodtokových jevů představuje místně a časově proměnné proudění odpadních vod ve stokové síti“. Vzhledem k právě řečenému bylo věcně správným (i) dílčí rozhodnutí soudu I. stupně o zamítnutí návrhu žalované na výslech svědka Ing. Petra S., Ph.D., jako zpracovatele příslušné analýzy, a to pro nadbytečnost takového důkazního návrhu.

21. Z výše uvedeného popisu příčin, které způsobily opakované zaplavení předmětného domu v tvrzeném období je zřejmé, že poškození domu v důsledku jeho zaplavení bylo způsobeno fyzikálními vlivy provozu splaškové stokové sítě na předmětný dům a je tedy založena objektivní odpovědnost žalované za škodu způsobenou provozní činností (§ 420a odst. 1, 2 písm. b) obč. zák.).
22. Sama skutečnost, že by k zaplavení předmětného domu nedošlo v případě, pokud by nedošlo k extrémním srážkám, nezakládá liberační důvod, který by spočíval ve způsobení škody neodvratitelnou událostí, která by neměla původ v provozu podle ust. § 420a odst. 3 obč. zák. K opakovanému zaplavení předmětného domu, by totiž nedošlo, pokud by příslušná splašková stoková síť byla provozována (§ 2 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích) v řádném, tedy vodotěsném stavu (§ 12 odst. 1 věta třetí zákona o vodovodech a kanalizacích), a nedocházelo by tak k průniku balastních vod, a současně, pokud by do takové kanalizace nebyly v rozporu

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

s příslušným kanalizačním řádem napojeny dešťové vody. Jinak řečeno, opakované zaplavení předmětného domu, byť k němu dochází vždy při působení extrémní srážek (živelní události) na provoz splaškové kanalizace, nelze považovat za neodvratitelnou událost (ve smyslu soudem I. stupně citovaného rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2008, sp. zn. 25 Cdo 529/2006, /cit./: „které nemohlo být provozovatelem zabráněno ani nemohla být objektivně odvrácena, a to ani při vynaložení takového úsilí, jež by bylo možno vynaložit“), stejně jako za ní nelze považovat (cit.): „škodná událost (např. požár zblesku, které by zabránil řádně instalovaný hromosvod“ (viz Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459, Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1221 s.); taková škodná událost přitom současně objektivně měla svůj původ „uvnitř“ provozu, a to v realizaci provozu příslušné splaškové stokové sítě s napojením dešťových vod a při absenci vodotěsnosti této kanalizace v důsledku jejího havarijního stavu. Namítá-li žalovaná v dané souvislosti, že žalobkyně zapomíná, že dešťová voda se může dostat do odpadní kanalizace nejen z údajných nezákonných přípojek vlastníků jiných nemovitostí, ale také z veřejných ploch, je třeba konstatovat, že uvedená námitka fakticky pouze potvrzuje skutečnost, že příslušná splašková stoková síť není provozována v řádném, tedy vodotěsném stavu.

23. Není přitom skutečností, že by žalovaná (ve smyslu svého vyjádření k odvolání žalobkyně) neměla žádné právní prostředky, kterými by mohla zjistit, zda existují nezákonná napojení dešťových kanalizačních přípojek ve spádové oblasti nad předmětným domem do příslušné splaškové stokové sítě, když je minimálně ve smyslu ust. § 9 odst. 6 písm. c) zákona o vodovodech a kanalizacích (i v aktuálním znění) oprávněna přerušit odvod odpadních vod příslušnou splaškovou stokovou sítí u svých odběratelů, kteří by jí neumožnili přístup k přípojce nebo zařízení vnitřní kanalizace, a to do doby pominutí takového důvodu. Žalovaná současně přehlíží skutečnost, že je ve smyslu ustanovení bodu 10.49 podnájemní smlouvy povinna provádět na své náklady průzkumy, které souvisejí s údržbou, opravami, odstraňování havárií, zjišťováním skutečného stavu kanalizace, přípojek apod., přičemž je současně povinna k systematickému průzkumu kanalizace v minimálním rozsahu 40 km/rok podle ustanovení bodu 10.46 věty první podnájemní smlouvy; pokud by přitom na podkladě takového průzkumu žalovaná zjistila neoprávněné připojení kanalizační přípojky, mohla by opět do doby pominutí takového důvodu přerušit odvádění odpadních vod u takové přípojky ve smyslu ust. § 9 odst. 6 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích (i v aktuálním znění).
24. Odvolací soud rovněž (na rozdíl od soudu I. stupně) neshledal, že by byl dán liberační důvod, který by spočíval v tom, že by si škodu způsobila vlastním jednáním žalobkyně, a to tím, že by předmětný dům nezabezpečila osazením zpětné klapky na kanalizační přípojku, když ze základního znaleckého posudku ze dne 17.11.2015, jakož i jeho dodatku ze dne 13.2.2017, se podává, že u posuzované nemovitosti nebylo zapotřebí osadit na kanalizační přípojku zpětnou klapku s tím, že odtok splaškových vod do splaškové kanalizace je gravitační (viz například odpověď na otázku č. 8 v základním znaleckém posudku), a dále (a to především) zpětná klapka (která nezaručuje 100 % těsnost viz bod 7. dodatku znaleckého posudku ze dne 13.2.2017) sice minimalizuje škody a snižuje riziko zaplavení (viz odpověď na otázku č. 9 v základním znaleckém posudku a bod 7. dodatku znaleckého posudku ze dne 13.2.2017), ovšem v daném případě, kdy došlo k natlakování splaškové kanalizace (viz odpověď na otázku č. 2 v základním znaleckém posudku) by taková klapka na kanalizační přípojce u předmětného domu nefungovala (viz odpověď na otázku č. 20 v základním znaleckém posudku). V daném ohledu je proto bezpředmětná interpretace dílčího konstatování ve znaleckém posudku, že i po plánované rekonstrukci kanalizace znalecký ústav doporučuje žalobkyni osazení zpětné klapky na přípojku, a to ze strany žalované.
25. K další argumentaci žalované, která byla vznesena v průběhu odvolacího řízení a o níž nebylo pojednáno v odůvodnění výše, považuje odvolací soud za potřebné uvést následující.

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

26. Namítá-li žalovaná, že není vlastníkem příslušné splaškové stokové sítě a že oprava tohoto majetku je v působnosti vlastníka, kterým je Hlavní město Praha, zastoupené Pražskou vodohospodářskou společností a.s., od níž si žalovaný kanalizaci podnájímá, přičemž za rekonstrukce a modernizace podnajatého majetku odpovídá Pražská vodohospodářská společnost a.s., je třeba předně konstatovat, že provozovatel je povinen ze zákona provozovat kanalizaci mimo jiné v souladu s právními předpisy a kanalizačním řádem (§ 9 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích), čemuž v daném případě (vzhledem k absenci vodotěsnosti příslušné splaškové sítě a existenci napojení dešťových kanalizačních přípojek – viz odůvodnění výše) nedostál. Z dodatku č. 14 se přitom podává, že Pražská vodohospodářská společnost a.s. se zavázala zajišťovat komplexní údržbu kanalizací na území hlavního města Prahy tak, aby byl zajištěn jejich řádný a funkční stav, dále zajišťovat odstraňování havárií a opravy těchto kanalizací, jakož i za podmínek stanovených tímto dodatkem kanalizace technicky zhodnocovat, obnovovat a rozvíjet (bod 9.1., 10.1. a 11.1. uvedeného dodatku); z podnájemní smlouvy se pak podává, že žalovaná se následně ve vztahu k Pražské vodohospodářské společnosti a.s. zavázala takové kanalizace udržovat na své náklady a s odbornou péčí v řádném a funkčním stavu (v souladu s obecně závaznými právními předpisy, závaznými technickými normami a příslušnými provozními řády), a rovněž zajišťovat na své náklady odstraňování havárií, jejich následků a provádění oprav kanalizací, a to s odbornou péčí a v rozsahu nezbytném pro zajištění řádného provozování kanalizací (bod 7.1. a 8.1. uvedené smlouvy). Vzhledem k shora řečenému je tedy zřejmé, že žalovaná je povinna nejen provozovat, ale i (v rámci vlastních smluvních závazků) udržovat příslušnou splaškovou stokovou síť v řádném stavu. Právě řečené však z hlediska existence odpovědnosti žalované ve smyslu ust. § 420a obč. zák. není fakticky významné, když ve smyslu standardní soudní rozhodovací praxe (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.11.2009, sp. zn. 25 Cdo 2429/2007, obdobně též rozsudek téhož soudu ze dne 1.4.2015, sp. zn. 25 Cdo 1668/2014) odpovědnost za škodu podle § 420a obč. zák. je (cit.): „objektivní odpovědnost bez ohledu na zavinění a jejím předpokladem není škoda vzniklá následkem protiprávního úkonu (porušení povinnosti), nýbrž určitá škodní událost vyvolaná provozní činností“. Stejně bezpředmětnou – bez vlivu na existenci její odpovědnosti podle ust. § 420a obč. zák. – je i námitka žalované, obsažená v jejím dodatečném vyjádření v průběhu odvolacího řízení (v rámci písemného podání ze dne 9.7.2018), že jako provozovatel nemá žádné právní nástroje k tomu, aby donutila vlastníka (Hlavní město Praha), nebo nájemce (Pražskou vodohospodářskou společnost a.s.) k rekonstrukci příslušné splaškové stokové sítě; v daném ohledu se přísluší dodat, že podle ust. § 440 obč. zák. ten, kdo odpovídá za škodu způsobenou zaviněním jiného, má proti němu postih.
27. Pokud žalovaná ve svém vyjádření k odvolání konstatovala, že v průběhu řízení před soudem I. stupně bylo prokázáno, že je to žalobkyně, kdo svádí dešťové vody do odpadní kanalizace, je třeba konstatovat, že případné „samozaplavení“ z uvedeného důvodu by obecně mohlo představovat liberační důvod ve smyslu ust. § 420a odst. 3 obč. zák., když by mělo původ ve vlastním jednání poškozeného. Nelze však přehlédnout, že míra takového „samozaplavení“ v řízení nebyla jednoznačně zjištěna, neboť pokud znalecký ústav v posudku stanovil v daném ohledu 1,41 % podíl na zaplavení předmětného domu, pak tak učinil výlučně na podkladě teoretického odhadu (při absenci potřebných vstupních údajů vycházejících z reálného skutkového děje).
28. Vzhledem ke všemu shora řečenému, když v daném případě jsou dány všechny předpoklady vzniku odpovědnosti žalované za škodu vzniklou na předmětném domu ve vlastnictví žalobkyně podle ust. § 420a odst. 1, 2 písm. b) obč. zák. a nebyla zjištěna existence žádného liberačního důvodu podle ust. § 420a odst. 3 obč. zák., odvolací soud shledal, že základ dílčího nároku žalobkyně na náhradu skutečné škody na předmětném domě, a to v důsledku jeho zaplavení z příslušné stokové splaškové sítě provozované žalovanou v období „nejméně ode dne 22.5.2009 nejpozději však dne 26.6.2009“, je dán. Správnou je přitom v obecné rovině i konstrukce

uvedeného dílčího žalobního nároku (uplatněného částkou 13 170 000 Kč), a to jako rozdílu mezi tržní cenou předmětného domu před poškozením a tržní hodnotou po poškození, když jak ze standardní soudní rozhodovací praxe, jejíž výrazem je například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn. 25 Cdo 3118/2012, vyplývá výše (skutečné) škody na věci ve smyslu ust. § 443 obč. zák. je dána rozdílem mezi hodnotou věci před poškozením, tj. její obvyklou (tržní) cenou, a její sníženou hodnotou po poškození, tj. opět obvyklou cenou věci, s tím, že na tomu odpovídající náhradu má poškozený právo bez ohledu na to, jak s poškozenou věcí dále naloží, tedy zda jí opraví či nikoliv, neboť účelem náhrady je reparovat zmíněné snížení majetkového stavu. Jelikož však žalobkyně vlastní výši svého nároku odvozovala od posudku znalkyně Renaty Kněžkové, který nebyl vybaven doložkou této znalkyně o tom, že si je vědoma následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, nebylo možno takový posudek předložený žalobkyní (jehož závěry nadto žalovaná v průběhu řízení zpochybnila) považovat pro účely daného řízení za znalecký posudek (§ 127a věta první o. s. ř. a contrario). Otázka tržní (obvyklé) ceny domu je přitom otázkou, k jejímuž zodpovězení je třeba odborných znalostí, a je tedy namístě, aby byl ustanoven znalec (§ 127 o. s. ř.). Z těchto důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku I. o věci samé ohledně dílčího nároku na náhradu skutečné škody změnil způsobem uvedeným ve výroku I. tohoto rozsudku odvolacího soudu (tedy fakticky rozhodl formou mezitímního rozsudku), když doplnění dokazování nastíněným znaleckým posudkem již přesahuje meze funkční příslušnosti odvolacího soudu (§ 220 odst. 1 o. s. ř., s přihlédnutím k ust. § 152 odst. 2 věta druhá a § 211 o. s. ř.).

29. Pokud se jedná o dílčí nároky žalobkyně na náhradu ušlého zisku, je třeba zopakovat, že žalobkyně stanovení celkové částky 1 260 000 Kč z uvedeného důvodu v žalobě odůvodnila tak, že (cit.): „nemovitost se stala neobyvatelnou od dne 22.5.2009, ušlý zisk tedy žalobce vyčísluje za dobu od 01.06.2009 do 31.12.2010, tj. za dobu 17 měsíců ve výši 60.000 Kč za měsíc – 1,020.000 Kč a za dobu od 01.01.2011 do 30.4.2011 do měsíce přecházejícího dni podání žaloby ve výši dle znaleckého posudku tj. v částce 240.000 Kč, celkem tedy ve výši 1,260.000 Kč“ s tím, že v předchozí části žaloby žalobkyně konstatovala, že částka vyčíslená příslušným znaleckým posudkem činí 80 000 Kč měsíčně. Z právě řečeného je tedy zřejmé, že vymezení uvedených dílčích nároků v žalobě, které přitom nebylo do vyhlášení napadeného rozsudku jakkoli žalobkyní upřesněno, bylo dílem neurčité (když není zřejmé, za jaké konkrétní měsíce v rámci stanoveného období červen 2009 – prosinec 2010, což ve skutečnosti představuje 19 měsíců, byl ušlý zisk /v rámci 17 měsíců/ požadován) a dále nesrozumitelné (když při vynásobení částky 80 000 Kč čtyřmi měsíci období leden až duben 2011 nelze pojmově dojít k částce 240 000 Kč). Jelikož soud I. stupně v rámci svého rozsudku meritorně rozhodl o dílčích nárocích žalobkyně na náhradu ušlého zisku přes přetrvávající (právě konstатовané) vady žaloby, aniž by se postupem podle ust. § 43 o. s. ř. pokusil o jejich odstranění, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a která současně pojmově nemohla být odstraněna v rámci odvolacího řízení; z těchto důvodů odvolací rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku I. o věci samé ohledně dílčích nároků žalobkyně na náhradu ušlého zisku zrušil a (s ohledem na povahu daného kasačního důvodu) věc v uvedeném rozsahu současně vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.). Odvolací soud právě uvedeným způsobem postupoval i ohledně závislých nákladových výroků II. a III. napadeného rozsudku, které (již jen) s ohledem na částečné zrušení meritorního výroku I. nemohou samostatně obstát.
30. V dalším řízení bude na soudu I. stupně, aby se nejprve postupem podle ust. § 43 o. s. ř. pokusil odstranit přetrvávající dílčí neurčitost a nesrozumitelnost žaloby ve smyslu předchozího odstavce odůvodnění (když tato vada, s ohledem na jejich nepřipustně /§ 41a odst. 2 o. s. ř./podmíněnou povahu, nebyla odstraněna ani příslušnými vyjádřeními žalobkyně v průběhu odvolacího řízení – viz odstavec 9. odůvodnění). Pokud ze strany žalobkyně dojde k odstranění nastíněných nedostatků žaloby v daném ohledu, bude soud I. stupně při posuzování uvedených dílčích nároků vycházet ze standardní judikatury, že výše ušlého zisku „je dána rozdílem mezi dohodnutým

nájemným a mezi náklady, které by případně pronajímatel na dosažení tohoto zisku musel vynaložit“ (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14.10.2004, sp. zn. 25 Cdo 540/2004). K zjištění výše skutečné škody na předmětném domě pak soud I. stupně nechá zpracovat příslušný znalecký posudek.

31. Ve svém konečném rozhodnutí soud I. stupně rozhodne o nákladech řízení, a to včetně tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Za podmínek uvedených v ust. § 237 o.s.ř lze proti výroku I. tohoto rozsudku podat do dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 1; jinak není odvolání ani dovolání přípustné.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 26. září 2018

Mgr. Patricie Adamičková v. r.
předsedkyně senátu